

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ КОММУНИКАЦИЙ

Кафедра теории и практики перевода

ФИШМАН

Елена Геннадьевна

**ЗООНИМЫ В СОСТАВЕ БЕЛОРУССКИХ И НЕМЕЦКИХ ПОСЛОВИЦ
И ПОГОВОРК (СОПОСТАВИТЕЛЬНЫЙ АСПЕКТ)**

Дипломная работа

Научный руководитель:
доцент кафедры немецкого
языка, кандидат
филологических наук
О.Е. Супринович

Допущена к защите

«___» _____ 2021 г.

И.о. зав. кафедрой теории и практики перевода

Е.И. Цвирко

Минск, 2021

РЕФЕРАТ

Объем работы составляет 65 страниц, работа содержит 2 рисунка, 2 приложения, при написании работы было использовано 80 источников.

Ключевые слова: ЗООНИМ, КОННОТАЦИЯ, ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЯ, ПОСЛОВИЦА, ПОГОВОРКА, СЕМАНТИКА.

Объектом исследования данной дипломной работы выступают белорусские и немецкие пословицы и поговорки с компонентом-зоонимом.

Предметом исследования являются наименования домашних животных в составе белорусских и немецких пословиц и поговорок.

Цель исследования: установление структурно-семантических и лингвокультурных особенностей зоонимов в составе белорусских и немецких пословиц и поговорок. Достижение цели исследования осуществляется постановкой и последовательной реализацией следующих задач:

- изучить подходы к определению зоонимов в белорусской и немецкой лингвистических традициях;
- методом сплошной выборки выделить пословицы и поговорки с компонентом зоонимом из лексикографических источников;
- проанализировать особенности национально-культурной семантики белорусских и немецких пословиц и поговорок, содержащих анималистические образы;
- охарактеризовать зоонимы в составе белорусских и немецких пословиц и поговорок с точки зрения количественных параметров и культурной коннотации, выявить сходства и различия.

Научная новизна работы заключается в том, что зоонимы в составе белорусских и немецких пословиц и поговорок пока еще не подвергались комплексному лингвистическому анализу.

Сравнительный анализ пословиц и поговорок с компонентом-зоонимом в белорусском и немецком языках показывает:

- в 50 пословицах и поговорках белорусского языка выявлено 9 наименований домашних животных, в немецком языке – 10; по частотности употребления в обоих языках на первом месте значится зооним бел. *карова* / нем. *Kuh*;
- как в белорусском, так и в немецком языках выделяются две группы паремий: 1) паремии, в состав которых входят наименования детенышей животных; 2) паремии, имеющие в своем составе наименования взрослых особей животных.

Основными методами исследования настоящей дипломной работы являются метод сплошной выборки, семантический и описательный методы.

РЭФЕРАТ

Аб'ём працы складае 65 старонак, праца змяшчае 2 малюнка, 2 дададка, пры напісанні працы было выкарыстана 80 крыніц.

Ключавыя словы: ЗАОНІМ, КАНАТАЦЫЯ, ЛІНГВАКУЛЬТУРАЛОГІЯ, ПРЫКАЗКА, ПРЫМАЎКА, СЕМАНТЫКА.

Аб'ектам для вывучэння ў дыпломнай працы выступаюць беларускія і нямецкія прыказкі і прымаўкі, якія змяшчаюць заонімы.

Прадметам даследавання з'яўляюцца назвы хатніх жывёл ў складзе беларускіх і нямецкіх прыказак і прымавак.

Мэта даследавання: ўсталяванне структурна-семантычных і лінгвокультурных асаблівасцяў заонімаў ў складзе беларускіх і нямецкіх прыказак і прымавак.

Дасягненне мэты даследавання ажыццяўляецца пастаноўкай і паслядоўнай рэалізацыяй наступных задач:

- вывучыць падыходы да вызначэння заонімаў у беларускай і нямецкай лінгвістычных традыцыях;
- метадам суцэльнай выбаркі вылучыць прыказкі і прымаўкі з кампанентам заонімаў з лексікаграфічных крыніц;
- прааналізаваць асаблівасці нацыянальна-культурнай семантыкі прыказак і прымавак, якія змяшчаюць аніمالістычныя вобразы;
- ахарактарызаваць заонімы ў складзе беларускіх і нямецкіх прыказак і прымавак з пункту гледжання квантытатывных параметраў і культурнай канатацыі, выявіць падабенства і адрозненні.

Навуковая навізна працы заключаецца ў тым, што заонімы ў складзе беларускіх і нямецкіх прыказак і прымавак пакуль яшчэ не падвяргаліся комплекснаму лінгвістычнаму аналізу.

Параўнальны аналіз прыказак і прымавак з кампанентам-заонімаў у беларускай і нямецкай мовах паказвае:

- у 50 прыказках і прымаўках беларускай мовы выяўлена 9 найменняў хатніх жывёл, у нямецкай мове – 10; па частотнасці ўжывання ў абедзвюх мовах на першым месцы значыцца заонім бел. *карова* / нем. *Kuh*;
- як у беларускай, так і ў нямецкай мовах вылучаюцца дзве групы парэмій: 1) парэміі, у склад якіх уваходзяць назвы дзіцянятаў жывёл; 2) парэміі, якія маюць у сваім складзе назвы дарослых жывёл.

Асноўнымі метадамі даследавання дадзенай дыпломнай працы з'яўляюцца метады суцэльнай выбаркі, семантычны і апісальны метады.

SUMMARY

The volume of the work is 65 pages, the work contains 2 figures, 2 appendices, 80 sources were used when writing the work.

Keywords: ZOONYM, CONNOTATION, LINGUOCULTUROLOGY, PROVERB, SAYING, SEMANTICS.

The object of research of this thesis is Belarusian and German proverbs and sayings with a component-zoonym.

The subject of the study is the names of domestic animals in the Belarusian and German proverbs and sayings.

The purpose of the study: establishment of structural-semantic and linguocultural features of zoonyms in the composition of Belarusian and German proverbs and sayings.

Achieving the research goal is carried out by setting and consistently implementing the following tasks:

- to study approaches to the definition of zoonyms in the Belarusian and German linguistic traditions;
- using a continuous sampling method, select proverbs and sayings with a component of zoonyms from lexicographic sources;
- to analyze the peculiarities of the national-cultural semantics of proverbs and sayings containing animalistic images;
- to characterize the zoonyms in the Belarusian and German proverbs and sayings in terms of quantitative parameters and cultural connotation, to identify similarities and differences.

The scientific novelty of the work lies in the fact that the zoonyms in the Belarusian and German proverbs and sayings have not yet been subjected to a comprehensive linguistic analysis.

A comparative analysis of proverbs and sayings with the zoonym component in the Belarusian and German languages shows:

- in 50 proverbs and sayings of the Belarusian language, 9 names of domestic animals were identified, in German – 10; according to the frequency of use in both languages, the zoonym bel. *karova* / German. *Kuh* is in the first place;
- both in Belarusian and in German, there are two groups of paremias: 1) paremias, which include the names of young animals; 2) paremias, which include the names of adult animals.

The main research methods of of this thesis are the continuous sampling method, semantic and descriptive methods.